

2. Виговська О.І. Авторська концепція людини та особистісно орієнтоване навчання: наукове обґрунтування семантичних змін // Директор школи, ліцею, гімназії. – № 5-6. – 2005. – С. 41-45.
3. Виговська О.І. Цілісний розвиток дитини: елементи авторської технології // Директор школи, ліцею, гімназії. – № 1. – 2006. – С. 78-87.
4. Вікова та педагогічна психологія: Навч. посіб. / О.В. Скрипченко та ін. – К.: Просвіта, 2001. – 416 с. – С. 63-65.

**БІБЛІОТЕКА ІМ. В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО – МОДЕРНИЙ
ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-ІНФОРМАЦІЙНИЙ, ОСВІТНІЙ ТА
КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР**

Рогова П.І. (Київ)

Ідея створення Державної науково-педагогічної бібліотеки як всеукраїнського галузевого інформаційного центру виникла у перші роки незалежної України у Міністерства освіти України та Академії педагогічних наук України, яку було засновано в 1992 році. Але шлях до цієї історичної події був поступовим. У 1993 році Міністерство освіти України, яке в ті роки очолював Петро Таланчук, на базі педагогічної бібліотеки Київського будинку вчителя, відповідно до спільного рішення Міністерства освіти України, Управління освіти м. Києва, дирекції Київського будинку вчителя, Інституту психології АПН України та Міської профспілки працівників освіти Києва, засновують Центральну освітянську бібліотеку (ЦОБ) Інституту змісту і методів навчання (ІЗМН) МОН «з подальшим перетворенням її на Національну освітянську бібліотеку з наданням їй окремого приміщення». У 1993 наказом Міністерства освіти України мене було призначено директором цієї бібліотеки, яка діяла всього шість років, але своєю багатогранною діяльністю заклала фундамент майбутньої Державної науково-педагогічної бібліотеки України як всеукраїнського галузевого центру, про заснування якого мріяли освітяни і бібліотекарі понад 100 років тому. Хочу зазначити, що ідея заснування головної галузевої бібліотеки для освітян України піднімалася в Україні і наприкінці 80-х років XIX століття, і у часи УНР, і в 20-х роках XX століття, коли науково-педагогічній бібліотеці Українського науково-дослідного інституту педагогіки Укрнаукою було надано статус всеукраїнського інформаційного галузевого центру. Упродовж 1999 року я, як директор ЦОБ МОН України, писала міністру освіти України Валентину Зайчуку, що необхідно заснувати в нашій державі Державну педагогічну бібліотеку, яка буде мати юридичні основи.

Водночас у ці роки президент Академії педагогічних наук Василь Кремень, з членами Президії АПН України розглядав питання щодо заснування академічної галузевої бібліотеки, обговорюючи його також із міністром освіти України Валентином Зайчуком. Навесні 1999 року Валентин Зайчук у відповідь на мої листи повідомив: «Галузева бібліотека державного рівня буде створена в Україні»

Отже, в кінці 1999 року з ініціативи МОН України та АПН України, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 2018 від 30 жовтня 1999 р.. на базі фондів Центральної освітянської бібліотеки і наукової бібліотеки Інституту педагогіки АПН України ,було засновано Державну науково-педагогічну бібліотеку.

Її фундаторами є АПН України і МОН України, зокрема Василь Кремень – президент АПН України та Валентин Зайчук – на той час міністр освіти України, академіки АПН України: Василь Мадзігон, Олександра Савченко, Ольга Сухомлинська. Микола Вашуленко і я. Фундаментом для новоствореної ДНПБ України стали фонди двох вагомих педагогічних бібліотек України: наукової педагогічної бібліотеки Інституту педагогіки АПН України та ЦОБ, в минулому спеціальної педагогічної бібліотеки Київського будинку вчителя,

Робота з фондом – це системна, копітка і обов'язкова умова його зберігання на довгі роки для майбутніх поколінь. Фонд обезпильюється, ведуться реставраційні роботи щодо збереження книг, для чого використовуються різні форми і засоби, а для рідкісних видань – шкіра, тканини тощо. Нашим книжковим пам'яткам близько двох століть, але вони збереглися, й важливо, щоб ці книги й надалі слугували нашим нащадкам. Щоб обмежити користування ними і водночас надати доступ до цих видань, бібліотека заборонила їх ксерокопіювання і розпочала оцифрування. Нами вже оцифровано близько 600 унікальних книг. Ці рідкісні й цінні книги є також складовою Страхового фонду держави, тому здійснюється їх мікрофільмування. Рідкісні видання – фундамент для наукових досліджень передусім науковців всіх інститутів АПН України, а також освітан з усієї України. Адже АПН України і МОН України створювали ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського як всеукраїнський галузевий науково-інформаційний центр, який поєднує в собі академічну бібліотеку і книгозбірню загальнодержавного значення. До фонду в бібліотеці створюється довідково-пошуковий апарат як у традиційній, так і в електронній формі. Фахівці ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського, аналізуючи фонд з метою його популяризації, готують також покажчики і каталоги, таким чином вводячи унікальні видання до наукового обігу. Я хочу нині вклонитися пам'яті членів Харківського товариства поширення в народі грамотності (ХТГ), які у 1869 році започаткували в його структурі довідково-педагогічну бібліотеку і з великою любов'ю й відданістю справи збирали відповідні видання з усієї Російської імперії. Ця бібліотека, як і ХТГ, проіснувала 50 років. У 1919 році радянська влада заборонила діяльність ХТГ. І можливо тому, що дана бібліотека на той час була найкращою книгозбірнею педагогічного профілю на всій території Російської імперії, вона збереглася, адже педагогічні книгозбірні в той період знищувалися. У 1926 році її фонди були передані до новоствореного у Харкові Українського науково-дослідного Інституту педагогіки (УНДІП) (нині Інститут педагогіки АПН України), а у 1928 даній бібліотеці Укрнаукою було надано статус всеукраїнської науково-педагогічної бібліотеки, яка мала надавати інформаційну допомогу педагогам усієї УРСР. Саме тому до бібліотеки УНДІПу, незважаючи на важкі роки, з 1928 по 1991 рік надходив безкоштовний обов'язковий всесоюзний примірник видань з психолого-педагогічних питань. У 1934 УНДІП переїхав до нової столиці - Києва, з ним переїхала і бібліотека, але цей статус вона втратила. Ті, хто її очолив в Києві, не знали про завдання, які поклалися на дану бібліотеку. Але освітяни і бібліотекарі, які працювали в ній, – віддані своїй справі люди – зберігали і примножували унікальні фонди, забезпечуючи фахові потреби науковців УНДІПу. Я хочу подякувати також Ларисі Мельник – директору Будинку вчителя – за розуміння, адже фонд ЦОБ, переданий ДНПБ України, – це бібліотека Київського будинку вчителя.

Сьогодні ресурс ДНПБ становить понад 570 тисяч примірників. Успадкувавши не тільки фонди бібліотек, а й напрями їх роботи як спеціальних, новостворена ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського – дев'ять серед національних і державних бібліотек України, – розпочала свій шлях у

бібліотечній системі України. Головна мета ДНПБ як головної бібліотеки Академії й освітянської галузі України – науково-інформаційне забезпечення фахових інформаційних потреб науковців і практиків освітянської галузі України задля інноваційного розвитку національної педагогічної науки та освіти.

Сьогодні у структурі ДНПБ України м. В.О. Сухомлинського -15 відділів, в яких працює 136 кваліфікованих фахівців, які здійснюють велику наукову й практичну діяльність. Щорічно бібліотека обслуговує 140 тисяч читачів, з них 100 тисяч – віртуальних. Наша мрія – перетворити ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського на модерний всеукраїнський науково-інформаційний, освітній й культурний центр, який можна було б порівняти з кращими бібліотеками світу – і такими, що мають давню історію (Бібліотека Конгресу. Бібліотека Британського музею), і недавно створеними (Александрійська бібліотека, Національна бібліотека Республіки Білорусь). АПН України і колектив бібліотеки прикладають для нього багато зусиль, і ми дуже сподіваємося, що наша праця не буде марною, і як заслужений результат – бібліотеці буде надано статус Національної.

МАЙСТЕР-КЛАС З МЕНЕДЖМЕНТУ ІННОВАЦІЙ

Громовий В.В. (Київ)

*Якщо людина не крокує в ногу зі своїми супутниками,
можливо, їй вчуваються звуки іншого маршу.*

Генрі Торо

Процес менеджменту інновацій в умовах прискорення темпів науково-технологічного прогресу вимагає від організаційних структур здатності до швидкого упорядкування і гнучкої адаптації. Нові методи швидкої й ефективної реалізації інноваційних завдань, новий зміст виробничої та педагогічної діяльності, нові вимоги до ресурсного забезпечення визначають нетрадиційний підхід до організаційного проектування.

Під час майстер-класу передбачається колективна творча праця з пошуку адекватної відповіді на наступні виклики часу:

1. Як створити школу, яка НЕ школа?

(Традиційна класно-урочна система організації шкільної освіти віджила свій вік, усі наші спроби її зберегти чи «модернізувати» призводять лише до поглиблення «освітньої катастрофи» розтягнутої на дванадцять років початкової школи)

2. Як вчити дітей, які сидять спиною до вчителя?

(У епоху інформаційних технологій дитина сидить обличчям до монітора комп'ютера, тож вчителю доводиться опановувати принципово іншу роль фасилітатора, тьютора, керівника проектів тощо)

3. Як навчати учнів ще не існуючим знанням?

(У час миттєвого старіння знань, особливо важливою стає переорієнтація на здобуття метазнань, знань про здобуття знань)

4. Як забезпечити необхідну різноманітність освітнього середовища школи та надати учням реальну можливість здійснювати свідомий вибір змісту власної освіти?

(Досі зміст освіти дитини визначають ще до того, як вона переступить поріг школи, а навчання у школі організують за принципом радянського «общепита»: їж, що дають! Ми повинні навчитись створювати учням